

Josep Tió
Alfred Ramos

ORTOGRAFIA – 7

Solucionari



Edicions del Bullent

DICCIONARI

A·1

Abecedari 1: les lletres *F-E* han intercanviat les posicions.

Abecedari 2: falta la lletra *V* entre *U-W*.

Abecedari 3: la *F* està repetida i en comptes de *I* hi ha %.

Abecedari 4: és correcta.

Abecedari 5: la *L* està repetida.

Abecedari 6: falta la *E* entre *D-F*.

Abecedari 7: han intercanviat posicions les lletres *H-I* i *M-N*.

Abecedari 8: han intercanviat posicions *E-F* i falten *X-Y-Z*.

A·2

		<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>
		<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>H</i>	<i>J</i>	<i>R</i>	<i>O</i>
<i>A</i>	<i>A</i>	A	B	C	D	E	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>Q</i>	<i>P</i>
<i>B</i>	<i>B</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	F	<i>H</i>	<i>I</i>	O	P	Q
<i>C</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	G	<i>I</i>	<i>J</i>	N	S	R
<i>D</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	H	K	L	M	T	U
<i>F</i>	<i>E</i>	<i>I</i>	<i>H</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	I	J	<i>K</i>	<i>V</i>	W	V
<i>J</i>	<i>F</i>	<i>J</i>	<i>K</i>	<i>J</i>	<i>I</i>	<i>R</i>	<i>S</i>	<i>T</i>	<i>U</i>	X	<i>X</i>
<i>K</i>	<i>G</i>	<i>K</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>Q</i>	<i>Q</i>	<i>R</i>	<i>S</i>	Y	<i>Y</i>
<i>L</i>	<i>H</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>O</i>	<i>P</i>	<i>P</i>	<i>Y</i>	<i>Z</i>	Z	<i>Z</i>
<i>M</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>O</i>	<i>X</i>	<i>Z</i>		
<i>N</i>	<i>O</i>	<i>P</i>	<i>Q</i>	<i>R</i>	<i>S</i>	<i>T</i>	<i>U</i>	<i>V</i>	<i>Z</i>		

A·3

Anna	Xavier
Rosa	Ferran
David	Carlota
Toni	Maria
Lluís	Eulàlia

A·4

Frase 1: *Ompli mig gerro d'aigua.*

Frase 2: *Posa un plàtan a la fruitera.*

A·5

pal	cal	bar
pala	cala	baralla
paladar	calabós	barana
palanca	calaix	barat
palangana	calamar	barba
dol	espina	fre
dòlar	espinac	fred
dolç	espinada	fregall
dolçor	espinguet	fregar
doldre	espinós	fregir

A·6

ALFABÈTIC	VELOCITAT	DISC DUR	PREU
AEE	DELL (66)	IBM (160)	DELL (299.000)
Atari	Epson (50)	AEE (131)	Intel (291.000)
Compaq	AEE (40)	Compaq (120)	Victor (290.000)
DELL	Compaq (33)	Epson (120)	Compaq (266.750)
Epson	Intel (25)	Intel (105)	Epson (271.500)
IBM	IBM (20)	DELL (80)	IBM (199.000)
Intel	Victor (16)	Victor (50)	Atari (194.900)
Victor	Atari (10)	Atari (40)	AEE (146.800)

A·7

pèl
pela
 pelacanyes
pelada
 pelar

pelegri
 pell
pellorfa
 pelut
pelvis

espai
 espaiós
 espant
espantall
 espantaocells

espantar
espantós
 espanyol
 espaordir
esparadrap

espardenya
 espargir
espàrrec
 espart
esparver

consell
 conseller
consentir
 conseqüència
conserge

conserva
 conservar
considerable
considerar
 consistent

consistir
consol
 consolar
consonant
 constant

constar
constatar
 constel·lació
constipar-se
 constipat

A·8

maça
 malalt
 mamar
 manar, manta
 mapa, marejar
 marfil, massa
 matoll
 menor, medi
 mercat
 metall, mico
 mim
 missió
 modista
 monarquia
 motiu
 mula
 mussol

A·9

La solució d'aquest exercici depén del diccionari utilitzat.

MAJÚSCULES

B·1

Noms de carrers	Noms de ciutats, comarques...	Noms de rius, montanyes...	Noms de persones
la plaça Major	la Plana Alta	l'estany de Cullera	Jaume el Conqueridor
la plaça de les Glòries	el País Basc	el riu Xúquer	el ministre de Cultura
	Quart de les Valls		
	el Mareny	Alfons el Magnànim	
	el carrer de Lluís Vives	l'oceà Pacífic	
	l'alcalde de Torrent	el riu Vinalopó	
	la badia d'Alacant	el Camp de Morvedre	
	la comarca de la Safor	la Vall d'Aran	
	l'avinguda de Tarragona	el País Valencià	
	la diòcesi de València	la província de Castelló	
	el rei Martí l'Humà	la Pobla Llarga	
	el president de la Generalitat	el comte de Barcelona	
	l'illa de Menorca	el port de Borriana	
	la plaça Reial	la Marina Baixa	
	el cim del Montcabrer	el bisbe de Tortosa	

B·2

UE: *Unió Europea*
EUA: *Estats Units d'Amèrica*
ONU: *Organització de les Nacions Unides*
ONCE: *Organització Nacional de Cecs Espanyols*
OVNI: *Objecte Volador No Identificat*

Document Nacional d'Identitat: *DNI*
Organització Mundial de la Salut: *OMS*
Preu de Venda al Públic: *PVP*
Unitat de Vigilància Intensiva: *UVI*

B·3

Sr. Gabriel:

Mentre vosté estava fora, ha vingut la *Dra.* Pilar per visitar-lo. Com que no estava, ha dit que anara vosté mateix al seu consultori aquesta vesprada. M'ha deixat aquesta adreça: *avgda.* del Carme, 37, *pral.*, 2a. Si no pot anar, avise-la (*tel.* 347 42 51).

PUNTUACIÓ

C·1

L'avi sabia el nom de totes les flors, els seus colors, la forma exacta de les fulles, l'època de la sembra, l'aigua que necessitaven.

Roser Iborra

Els vells d'Horua explicaven com era d'espantosa la figura del Monstre del Mar, la seua grandària, la cresta que li anava de punta a punta del llom, la força dels cops de cua, les grans dents punxegudes que li omplien la boca, el soroll ensordidor que produïa només amb el seu respirar.

Carles Macià

C·2

S'ha de posar **coma** a les frases següents:

- Marta, vols venir?
- Per què no vols venir, Marta?
- Calla, home, calla.
- Home, si et sobra una entrada...
- Escolte, senyor, em pot dir...
- Ara mateix l'avise, senyor.
- No, senyor, no me l'has donat.
- Va, gandul, que ja és hora!
- Què passa, mare?
- No puc més, mare, no puc més.
- Ximple, més que ximple!
- No còrregues tant, ximple, que et faràs mal!

C·3

El llaurador, *admirat de veure'l amb tan poca roba*, li preguntà si tenia fred.

El ventall, *adornat amb aquella pintura d'un ramell de cireres*, era boniquíssim.

La pobra bèstia, *morta de fam*, regirava tots els cubells de fem.

Aquell edifici de la dreta, *el que té un portal que sembla gòtic*, és el consolat danès.

Els seus companys, *farts de veure que hi havia un jove que cada dia l'esperava*, no es varen sorprendre de veure-la entrar amb una rosa.

C·4

- ...que no aniria, però...
- ...cap d'ignorant, sinó que totes...
- ...les dotze de la nit, però encara...
- ...bona persona, però és...
- ...i suplicar, però l'assassí...
- ...no se'n diu nas, sinó trompa.
- ...al seu germà, però aquest...
- ...amb qualsevol, sinó amb...
- ...tant com va poder, però no...
- ...el de la seua casa, sinó el...

Solem posar coma davant de *PERÒ* i *SINÓ*.

C·5

- Nosaltres, carn.
- El Castelló va guanyar per quatre a un.
- ...i els mariners, de riure.
- però la filla, una bruixa.
- i a ella li agrada la lectura.

C·6

- Jo t'assegure que al mar no es corre més perill que a terra.
- Em permets una pregunta?
- Va, fes-la.
- Quina feina feia el teu pare?
- Era mariner com jo.
- I de què va morir?
- Va naufragar i no se'n va saber mai més res.
- I el teu avi també era mariner?
- I tant!
- I de què va morir?
- Va caure per la borda i es va ofegar.
- I el teu besavi?
- L'embarcació va xocar contra una roca i tota la tripulació s'hi va quedar.

C·7

Abans de marxar va dir al seu amic:

–Què vols que et porte d'Amèrica?

L'amic li va respondre:

–Porta'm un lloro. No n'he vist mai cap i em faria gràcia.

–Hola, esparver –li va dir Guilla–. Avui tenia ganes de dormir amb tu.

La cuca de llum va dir:

–Ets molt bonica i estic segura que als meus amics els agradaria molt de veure't.

La xiqueta va fer:

–Doncs vés a buscar-los.

–Ja està, pescaré –continuà pensant Felip–. No, això tampoc no pot ser, perquè s'ha de tenir llicència i jo no en tinc.

–Si vosté ho diu... –va deixar anar el locutor–. Però bé veig que hi ha persones que en tenen, de tortugues.

El lleó, en nom de totes les bèsties, va fer:

–Hauríem de trobar una feina per a aquest gat desvagat, senyor Adam.

–Jo, pobreta de mi –va dir Guilla quan va estar farta d'olorar–, no puc dir ni que sí ni que no, perquè no sent res, de tan refredada que estic.

L'elefant cridava:

–És un mal exemple per als nostres fills!

L'abella afegia:

–Cal que siga una bèstia de profit, com nosaltres.

C·8

No, no, ho dic de veritat.

Hi havia anat més d'una vegada, ja fa molts anys; els visitava sovint.

Hi havia anat més d'una vegada; ja fa molts anys, els visitava sovint.

Tu, llaurador, t'he agafat! Si ho xarre, te les carregaràs.

–Només em dol... –va dir, però ja no va poder parlar més.

Aleshores, la corda es va partir pel mig. Quin desastre!

–Els tinc atrapats! –cridà, triomfant, el botiguer.

–Gràcies, amics, per acudir a la meua crida –digué la fada.

–Era magnífic. Era fidel i lleial –va dir, fluixet, el Gran Camarlenc.

Com hem dit abans, ja fa molts anys que, de paisatge, no en pinta cap.

Que jo faig pudor? Mentider, més que mentider! Ahir mateix em vaig banyar!

C.9

–Majestat –digué amb un filet de veu–. Resulta que un ramat de vaques ha saltat les estakes que hi ha al costat de la duana... I cap de vaca té passaport ni res d'això. I l'amo dels animals, que és de Mestornar, diu que o li tornem les vaques o n'arma una de les bones.

A Bocadur el Primer se li posaren els ulls com flames.

–Això ha dit? –cridà–. Doncs, dis-li que les vaques, per haver passat sense passaport, són propietat del regne de Tentipotenti! Ei, que li diga al seu alcalde que, si vol guerra, la tindrà!

–L'alcalde de Mestornar no en deu haver dit res, majestat.

–I tu t'ho creus! No vos fieu de ningú.

El regne de Tentipotenti, d'Enric Lluç

APÒSTROF

D·1

Hi pot haver diverses maneres de pronunciar els contactes entre vocals d'aquest poema. La manera més usual és la següent:

La *ginesta altra* vegada!
La *ginesta amb* tanta olor!
És la meva enamorada
que ve al temps de la calor.
Per a fer-li *una abraçada*
he pujat dalt del serrat:
de la primera besada
m'ha deixat tot perfumat.
Feia un vent *que enarborava*
feia un sol molt resplendent:
la ginesta es regirava
furirosa al sol rient.

Jo la prenc per la cintura:
l'estisora va en renou
desflorant tanta hermosura
fins *que el* cor me n'ha dit prou.
Amb un vímet que creixia
innocent a vora seu
he lligat la *dolça aimia*
ben estreta en un pom breu.
Quan l'he tinguda lligada
m'he girat de *cara al* mar...
M'he girat al mar, de cara,
que brillava com cristall;
he aixecat el pom enlaire
i he arrencat a córrer avall.

Joan Maragall

D·2

EL DRAGÓ

El dragó per la paret
caça l'insecte distret.

EL MOSQUIT

Aquest és el prim mosquit
qui de la sang treu profit.

LA GAMBA

La gamba molt satisfeta
pren el bany a sa coveta.

L'ESCARABAT

Aquest insecte endolat
l'anomenem escarabat.

EL COLOM

El colom creua el cel blau
és el símbol de la pau.

El món de les bestioles, de Miquel Peris

D·3

Quan fem una **pregunta** hem d'escriure *per què*; en canvi, en les **respostes**, o quan expliquem una **causa** o una **finalitat**, hem d'escriure *perquè*.

D·4

- *Per què* no em salven, els meus mags?
- Plorava *perquè* no trobava cap petxina.
- Devia dormir molt, *perquè* quan em vaig despertar ja era de dia.
- *Per què* permets que un mico estúpid et moleste?
- Et regale un adhesiu *perquè* te'l plantes a la maleta.
- Au, va, Joan; *per què* no destapem la caixa?
- Ningú no li feia cas *perquè* era una mica babau.
- Estava enfadat *perquè* ella l'havia guanyat cinc vegades seguides.
- *Per què* plores, si ets el rei Felip?
- *Per què* l'has saludat?
- No li agradaven els interruptors *perquè* apagaven els llums.
- Les paraules quedaven congelades *perquè* feia molt de fred.
- *Per què* no s'assemblen, si són bessons?
- M'alçaré prompte *perquè* vull anar al mercat.
- Li diem Secall *perquè* és molt prim.
- Si és un pi, *per què* li han caigut les fulles?
- T'ho dic així *perquè* calles.
- Llàstima que arriben tan tard, *perquè* l'eclipsi ja està acabant.

D·5

un caramel *de* llima
 un cantant *d'*òpera
 l'horari *de* trens
 un cantant *de* rock
 un caramel *de* menta
 l'horari *d'*autobusos
 una cistella *d'*albargines
 un cantant *d'*havaneres
 una cistella *d'*ous
 una cistella *de* cireres
 un caramel *d'*eucaliptus

D·6

de cavar	<i>d'acabar</i>
d'aprendre	<i>de prendre</i>
d'anunciar	<i>denunciar</i>
de provar	<i>d'aprovar</i>
d'apilotar	<i>de pilotar</i>
de saltar	<i>d'assaltar</i>
dement	<i>de ment</i>
de costar	<i>d'acostar</i>
d'aportar	<i>de portar</i>
de traure'n	<i>d'atraure'n</i>
dolor	<i>d'olor</i>

D·7

la bella Dorment
 té *la braçada* molt potent
 diuen que *l'apallissa* de tant en tant
L'emoció que sentia
 Recordes *l'abraçada* que...
 han corregut *l'etapa* d'avui
l'abella dissecada
la moció de censura
 era *la pallissa*
 i *la tapa* amb una manta.

D·8

	Síl. tònica inicial	Síl. àtona inicial
A, E, O, HA, HE, HO	l'aigua, l'eina l'herba, l'hora l'oca, l'actriu	l'herència, l'edat l'olivera, l'holandesa l'habitació
I, U HI, HU	l'ungla, l'illa l'hulla, l'urpa l'índia	la historieta, la infecció la imatge, la universitat la humitat, la higiene la utilitat, la indústria la humanitat

D·9

Són *veritat* les afirmacions següents:
 * Tots els noms classificats són **femenins**.
 * Tots comencen per **vocal** o **H**.
 * Escrivim **la** davant **i**, **u**, **hi**, **hu** àtones.

D·10

la utilització
l'única
la intensitat
la invasió
l'hípica
la urgència
l'índia
la humitat

la higiene
la ironia
l'íntima
la humanitat
la inundació
l'última
la història
la unitat

D·11

la impaciència
la imperfecció
la indignitat
la injustícia
la incapacitat
la inquietud
la impossibilitat

la incertesa
la inseguretat
la imprudència
la indecisió
la inexistència
la impuresa
la inutilitat

D·12

la indústria
l'instrument
la utilitat
l'illa
l'invent
la inscripció
l'urpa
l'utensili

l'informe
la norma
la injecció
l'ullal
la intenció
l'ungla
la universitat
l'insecte

D·13

Havia de recórrer *a la* memòria.
Havia de recórrer *als* apunts.
Havia de recórrer *al* diccionari.
Havia de recórrer *a l'*estudi.
Havia de recórrer *a la* imaginació.

Es va escapar *del* castell.
Es va escapar *de la* presó.
Es va escapar *de la* urbanització.
Es va escapar *de l'*habitatge.
Es va escapar *de l'*incendi.

La reconeixeràs *per l'*uniforme.
La reconeixeràs *pel* seu bon gust.
La reconeixeràs *per les* ulleres.
La reconeixeràs *per la* intel·ligència.
La reconeixeràs *per l'*amabilitat.

D·14

A prop de l'estufa.
Li agrada l'hípica.
La bombeta de l'intermitent.
Una equivocació de la impremta.
Un record de l'excursió.
L'autor de la historieta.
Fan servir l'urani.
El pilot de l'helicòpter.
Ha eixit de la incubadora.
Trenta-cinc graus a l'ombra.

D·15

Qui (tel)	Qui <i>te l</i> va regalar? Qui <i>te l</i> ha regalat? Qui <i>te l</i> volia regalar?	Per què (ten)	Per què <i>te n</i> enamores? Per què <i>te n</i> has enamorat? Per què <i>te n</i> vas enamorar?
Quants (men)	Quants <i>me n</i> deixaràs? Quants <i>me n</i> has deixat? Quants <i>me n</i> pots deixar?	(Sem)	<i>Se m</i> ha acabat la tinta. <i>Se m</i> va acabar la tinta. <i>Se m</i> acaba la tinta.
Ara (sen)	Ara <i>se n</i> adonen. Ara <i>se n</i> han adonat. Ara <i>se n</i> poden adonar.	El gat! (Mel)	El gat! <i>Me l</i> atrapes? El gat! <i>Me l</i> pots atrapar? El gat! <i>Me l</i> has d'atrapar!

D·16

Va veure *'ns*
Pentina *'l*
Torna *'ls*
Va moure *'s*
Poden confondre *'t*
Podrà atrapar-*te*
Vaig perdre *'m*
Volia guanyar-*me*

D·17

Hi pot haver solucions molt diferents. Consulta al mestre si és correcte el que has escrit. Algunes solucions possibles són:

0	100.000	cent mil
1	100.043	cent mil quaranta—tres
	400.000	quatre—cents mil
2	245.000	dos—cents quaranta—cinc mil
3	325.000	tres—cents vint—i—cinc mil
	320.545	tres—cents vint mil cinc—cents quaranta—cinc
4	526.630	cinc—centes vint—i—sis mil sis—centes trenta
5	728.854	set—cents vint—i—vuit mil vuit—cents cinquanta—quatre
6	829.422	vuit—cents vint—i—nou mil quatre—cents vint—i—dos

D·18

Conta la gent *del* país que, antigament, en aquestes muntanyes vivia en una cova un endimonià que havia conjurat més *d'una* vegada les forces del Mal contra els pobles *del*s voltants, i a causa *d'això* s'havien produït danys i desgràcies. Amb el propòsit de fer fugir *l'esperitat* cap a d'altres terres, la gent de Vilamenuda i de la Pobla van eixir a *perseguir-lo* pels boscos. *L'endimonià*, quan es va veure perseguit, va començar a córrer muntanya enllà i va fer cap a la riba *del* llac. En *adonar-se* que la gent se li apropava amb pedres i bastons, no va tenir altre remei que *llançar-se a l'aigua*; es va submergir, i ja *no en* va eixir més. I assegura la llegenda que *aquell* home posseït es va convertir en un peix de grans proporcions en forma *d'anguila* gegant, i que des *d'aleshores* viu dins *de l'aigua de l'estany* i devora amb avidesa qualsevol animal de terra que s'escabusse.

La llegenda de l'estany, d'A. VALLS

ACCENTS

E·1

pa la dar	pa la	pa
re can vi	can vi	vi
co lla ret	co llar	coll
ma lal tís	ma lalt	mal
des ni vell	ni vell	vell
mo nar ca	mo na	món
nau fra gar	nàu frag	nau
sis te ma	te ma	mà
at làn tic	an tic	tic
ge lo sa	ge lós	gel
re tro bar	tro bar	bar
por ta da	por ta	por

E·2

	formen DIFTONG	no formen DIFTONG
grup UA	quan igual quatre llengua	anual pua grua suar
grup UE	aigüera freqüent següent conseqüència	lluent afluent fuet suec

Els grups **UA**, **UE** formen diftong si van darrere de *G* o *Q*.

Escrivim **ü** quan pronunciem amb diftong el grup **UE**.

E·3

quart	<i>qual</i>	1	quant	<i>quant</i>	1
jaguar	<i>cua</i>	2	quadern	<i>suar</i>	2
aguantar	<i>sexual</i>	3	qualsevol	<i>rècua</i>	3
esquarterar	<i>continuar</i>	4	quantitatiu	<i>suavitat</i>	4
guardabarrera	<i>individual</i>	5	enquadernador	<i>actualitat</i>	5

E·4

No tenen DIFTONG	Tenen DIFTONG
dia, triomf diürn, triar Lluís, peüc cua, suor tiet, dues taüt, raïm	aire, boira caiman, babau fruiter, avui meitat, ploure llautó, ciutat heroi, jersei dijous, estiu centpeus, mosaic euga

Són diftongs els grups:

ai, ei, oi, ui

au, eu, iu, ou

E·5

Formen DIFTONG	No formen DIFTONG
llengua així roure quadre divuit feina següent creure audaç freqüent xiular boina	miop història via visual triar criar bestiesa suec grua

E·6

viu tiet paisatge guardiola perruqueria	prou via diari astronauta paracaigudes	clau guisar violí persiana biblioteca	bou quiosc aiguardent camioner casualitat
---	--	---	---

E·7

Les paraules que cal encerclar perquè tenen diftong són:

caure trecanous	meitat freqüència	equador ciutat
--------------------	----------------------	-------------------

E·8

4	Les formigues	les llavors	3
4	trafegueres	escadusseres	5
4	bellugoses	<i>que han</i> pispat	3
4	i feineres,	de les garberes	5
4	que caminen	les traginen	4
4	en fileres	per dreces	4
4	arreglen	i les guarden	4
3	a l'estiu	dintre <i>el</i> niu.	3

Canta, pastor	4
sense ramat!	4
Canta, senyor	4
de soledat!	4
Al món tot són	4
boires i fum;	4
canta <i>tu el</i> món	4
<i>que el</i> veus de llum!	4

E·9

<i>mitja / mitjà</i>	A <i>mitja</i> conferència per <i>mitjà</i> del seu germà <i>mitja</i> taronja	<i>prendre / prendre</i> Primer <i>prendre</i> Li van <i>prendre</i>
<i>angles / anglès</i>	Parla molt bé l' <i>anglès</i> fa uns <i>angles</i> massa cantelluts Quants <i>angles</i> té un triangle?	<i>Amèrica</i> del Nord un home <i>americà</i> vénen d' <i>Amèrica</i>

E·10

òpera	opera	operà
càrrega	carrega	carregà
_____	redola	rodolà
música	musica	musicà
_____	jugàrem	jugarem
fàbrica	fabrica	fabricà
ràbia	rabia	rabiaà
pública	publica	publicà
_____	fumiga	fumigà
matrícula	matricula	matriculà
còpia	copia	copià
hèlice	_____	_____
_____	mecànic	_____
continua	continua	continuaà

E·11

Hi pot haver diverses maneres de pronunciar aquests mots segons l'àrea geogràfica. Si la teua resposta no és igual que aquesta solució, parla amb el mestre o la mestra: potser ho tens bé!

llet/set –	meu/peu –	gest/llest +
peix/greix +	meu/neu +	fem/rem +
pren/tren +	fred/dret +	rei/llei +
pren/beu –	fred/llet +	serp/verb –
gent/cent +	pet/net +	terç/vers +
gent/vent +	pet/fet +	tres/res +
gel/pèl +	greix/feix +	cec/crec +
gel/cel +	greix/eix +	grec/rec +

E·12

Tenen la O de SOL	Tenen la O de DOS
força, fort	sobre
home, com	raó
llavors, vols	gota
prova, jo	no

E·13

	A	E	I	O	U
OBERT	estàtua àlbum	elèctric tècnic		micròfon quilòmetre	
TANCAT		fer malbé espés	permís assassí	natació córrer	nívol túnel

Porten l'accent...

* només obert: *a*

* només tancat: *i, u*

* obert i tancat: *e, o*

E·14

AGUTS	PLANS	ESDRÚIXOLS
japonés, això congrés, ningú café, meravellós passadís	últim, córrer telèfon, hipopòtam príncep, plàtan préstec	vèrtebra, matemàtiques matrícula, número pólvora, quilòmetre

E-15

	Acaben en vocal	Acaben en -S	Acaben en -N	En altres consonants
AMB ACCENT	bambú acordió dofí vosté oceà	perillós autobús espés compromís gimnàs	Pequín no m'entén	
SENSE ACCENT		recurs	contraban malson govern cadascun	marít gandul carnisser bateig

Són *veritat* les afirmacions:

- * Algunes paraules agudes s'accentuen.
- * S'accentuen les paraules agudes acabades en vocal.
- * Totes les agudes acabades en vocal+s s'accentuen.

E-16

silenciós	hivern	compàs
cantaran	puré	caragol
adormit	orangutan	tornavís
capellà	magatzem	parallamps
s'estén	menú	assassí
cançó	francés	tramús

E-17

	Acaben en vocal	Acaben en -S	Acaben en -N	En altres consonants
AMB ACCENT		bíceps prismàtics	telèfon òrgan	cúbic, esòfag últim, líquid fàcil, xèrif córrer, índex
SENSE ACCENT	balena colze ferro individu avi	dimecres braços tribus col·legis	fenomen ells badallen	

E-18

És *veritat* l'afirmació:

- * S'accentuen totes les paraules planes acabades en consonant, excepte les que acaben en as, es, is, os, us, en, in.

E-19

fàcil	pastís
àngel	ràpid
jardí	oportú
elèctric	íntim
fracàs	límit
càstig	camí
plàtan	útil
simpàtic	camió
cançó	múscul

E·20

Com màquina	Com comèdia
música dòmino matrícula llàgrima llàstima àrbitre	farmàcia València bèstia colònies línia

E·21

Planes galeria masia monarquia sabateria picardia energia mania	Esdrúixoles família astúcia gràcies violència màgia sandàlies acadèmia colònia indústria
--	---

E·22

<i>què</i> dintre <i>que</i> ha anat a <i>què</i> dius ara Li va dir <i>que</i> la moto Vigile <i>que</i> no vinga Ara ja sé de <i>què</i> em ve	per <i>què</i> plorava Val més <i>que</i> no un arbre <i>que</i> tenia De <i>què</i> rius, mare? <i>què</i> passa?
---	--

E·23

més / mes	el <i>mes</i> d'abril Li agradava <i>més</i> ballar i no tornaré <i>més</i>	té / te	Encara no <i>te</i> n'adones <i>té</i> pressa. Algú de vosaltres <i>té</i> hora?
és / es	Doncs <i>és</i> la meua veïna Víctor <i>és</i> el més ràpid. Com ha dit que <i>es</i> diu, vosté?	sí / si	<i>si</i> te'n recordes Em va prometre que <i>sí</i> Volia saber <i>si</i> jugaria... que <i>sí</i> .
bé / be	No em trobe molt <i>bé</i> . comença per <i>be</i> me'l portarà o <i>bé</i> me'l farà	sé / se	Encara no <i>sé</i> Ara ja <i>sé</i> on Diu que <i>se</i> l'ha deixada a casa.
són / son	si et ve la <i>son</i> <i>són</i> les dotze <i>són</i> els més alts		

E·24

disminuït gratuït descuït cuit produït construït	vuit buit traduït conduït divuit
---	--

E·25

A dues jornades de *camí* a peu de la mar, a la falda sud d'una serra oblidada de *bruixes* i *dimonis*, hi *havia* fa molts anys el poble de *Rocafull*: una vintena de cases baixes, amb una torre de tres campanes amb un pollastre al capdamunt del penell. *Només això* componia aquest poble, completament vulgar.

Amb aquest expedient, *podríeu* pensar que els seus habitants eren molt desgraciats. O, si *més* no, una miqueta desgraciats. *Però*, d'*això* res no *és* cert. El Carraixet, el seu *pedregós* i sec barranc, els *tenia* encate-

rinats: com una *poció* d'embruix de mil herbes, els *infonya* alegria i festa per viure i passar-ho de *categoria*.

La reina Tarel·la, d'Albert Dasi

M, N, NY

F·1

Tenen **MB**: bomber, embenar, timbal

Tenen **NB**: —

Tenen **MM**: commemoració, immigrant, Gemma

Tenen **NM**: enmig

Tenen **MV**: tramvia

Tenen **NV**: conversa, investigar, benvingut

Davant de **B** s'escriu sempre *M*.

Davant de **M** se sol escriure *M*, excepte *enmig*.

Davant de **V** se sol escriure *N*, excepte *tramvia*.

F·2

ex. 1	gran / gran	roig
ex. 2	franc / franc	verd
ex. 3	tren / trenc	verd+roig
1	fan / fang	verd+roig
2	son / son	roig
3	vint / vinc	verd+roig
4	cranc / cranc	verd
5	sant / sang	verd+roig
6	segon / segon	roig
7	cinc / cinc	verd
8	van / banc	verd+roig
9	estan / estanc	verd+roig
10	fon / fong	verd+roig
11	blanc / blanc	verd
12	tan / tanc	verd/roig

F·3

S'hi poden formar moltes paraules; algunes són:

avi, tara, vi, tira, via, mar, tria, tia, Marta, Martí, ram, tram, trama

F·4

commemorar	enviar
immens	embafat
canviar	immòbil
combinar	enveja
immediatament	embotit
desembolicar	primmirat
envelat	immortal
invent	tamboret

F·5

Tenen relació amb mig	No tenen relació amb mig
enmig entremig migdia migdiada	emigrant formiga formigó formiguer fumigar immigració

F·6

M	MP
somriure empremtes impremta premsa	assumpte en comptes de temps descompte atemptats símtomes

F·7

El rei va reunir els ducs, els *comtes*...
amb una mena de *compta* gotes
encara que sembla un *conte*
En *comptes* de mirar
li va *contar* que...
el títol de *comtes* de Barcelona
Tot això són *contes* de la vora del foc!
els *comptes* no li eixien bé.

F·8

Tenen NF			Tenen MF
EN-	IN-	CON-	
enfadat	inflar	confitura	amfibi
enfeinat	infantil	conflicte	circumferència
enfil·lar-se	infermer	confiar	simfonia
enfurismat	inflar	confusió	triomf
enfangar-se	informàtica	conformar-se	xamfrà

F·9

Conten que un home més *prompte* curt de butxaca i sense molta salut es volia casar *amb* la filla d'un ric comerciant. I un dia que els pares de la jove el van *convidar* a sopar, per tal de fer-hi coneixença i veure quina mena de persona era, hi va dur un amic seu *amb* l'encàrrec que augmentara tot el que ell diria, sense por d'exagerar.

Mentre sopaven, la mare de la jove va dir al pretendent que duia un abric molt bonic.

–I encara *en tinc* dos més, com aquest –va fer el pretendent.

–I un altre de molt més bonic –va dir l'amic–. Aquell de vellut negre, folrat de seda, *amb* botons de plata.

Aleshores el comerciant li va preguntar *amb* quins béns *comptava* per a viure.

–*Tinc* una propietat a mig aire de muntanya, *amb* vinyes, oliverars i *sebrats*, que *em* dona prou per a viure i mantenir una família.

Encara més que això, d'Albert Jané

F·10

Topant de cap *en* una i altra soca
D'un cop de roc llançat *amb* massa traça
el vailet va buidar-li un ull, i *en* l'altre
mes no *amb* el ferm posat d'altres vegades
ni *amb* ses companyes, no; ve tota sola.
pel silenci dels prats i *en* la ribera,
Topa de morro *en* l'esmolada pica
amb un gran gesto tràgic; parpelleja

R, RR

G·1

	S'ESCRIU R	S'ESCRIU RR
INICI PARAULA	<i>recipient, rondalla</i> <i>resultat, rovelló</i>	
DESPRÉS DE CONSONANT	<i>enraonar, enrampat</i> <i>folre, honrat</i> <i>enrere, enrunar</i> <i>somrient, enriquir</i>	
ENTRE VOCALS		<i>sorrut, esquerra</i> <i>irrompre, masmorra</i> <i>irrespirable, llobarro</i>

NORMES:

* Entre vocals s'escriu sempre *RR*

* A inici de paraula i després de consonant s'escriu *R*

G·2

<i>arruga</i>	<i>eruga</i>
<i>corral</i>	<i>coral</i>
<i>barreta</i>	<i>vareta</i>
<i>amarrar</i>	<i>amarar</i>
<i>morro</i>	<i>moro</i>
<i>cera</i>	<i>serra</i>

Vaig trobar una *eruga*
la *vareta* màgica
va caure de *morros*
la *serra* d'Espadà
Els *moros* i cristians
s'ha fet una *arruga*

tanca els animals al *corral*
una *barreta* de xocolata
el *coral* forma colònies
Vaig *amarrar* la barca
Amb *cera* es fabriquen
em vaig *amarar* com una esponja

G·3

resta - astre	metro - remot	regata - gatera
reserva - esverar	esquiar - riquesa	sobirà - rabiós

G·4

En un *armari* de *roba* vivien unes arnes.

Temeroses de ser descobertes, *rosegaven* discretament *borrellons* solts de butxaques, *vores* i *voravius*.

Després d'algunes *generacions* de ser perseguides per insecticides i mataarnes, sabien que per a *sobreviure* no havien de fer-se notar.

—Quan els humans s'adonen que hi som, *reguen* pressuts tots els *racons* de l'*armari*, desinfecten la *roba* i ens ofeguen o ens fan fugir. Ací amagades entre *folros* i *costures* podem menjar tranquil·lament —deien les arnes als seus fills.

Històries menudes, de Pepa Guardiola

G·5

Aprofitant l'hora que la botiguera estava dinant, el xiquet *tornà* a la pastisseria i s'*alegrà* de *veure* que el *guerrer* de xocolata encara hi era. Van *estar* mirant-se durant dues hores i s'ho van *explicar* tot.

El *guerrer* li contà que havia participat en moltes batalles i que la bella senyera que duia era la del seu poble. També li parlà de com cuidava el seu cavall i com havia de *netejar* les seues armes perquè no es rovellaren. El xiquet li digué:

–Quan *seré* gran em *faré* *guerrer*.

Així parlaven quan, en *sentir* unes passes feixugues, van *decidir* acomiadar-se fins a l'endemà. La botiguera arribava per *obrir* la porta.

L'endemà es van *tornar* a veure a la mateixa hora i van *parlar* de què farien quan estarien junts, quan el xiquet, amb diners, poguera *fer eixir* el *guerrer* de l'*aparador*, perquè allò era com *estar* empresonat. I li va *prometre* que tornaria amb *diners* per ajudar-lo a *escapar*.

El xiquet i el guerrer de xocolata, d'Empar de Lanuza